

ДЕСЯТИЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ ТОВАРИСТВА УКР. РОБ.-ФАРМ. ДІМ.

ГОТУЙТЕСЯ ДО СВЯТКУВАННЯ 17. І 18. БЕРЕЗНЯ 1928 РОКУ ДЕСЯТИЛІТНІХ РОКОВИН ІСНУВАННЯ ТУРФДІМ!

Відозва Центрального Виконавчого Комітету ТУРФДім до всіх відділів і товариств, до членства братніх робітничих і фермерських організацій, до читачів робітничо-фермерської преси й до українських трудових мас в Канаді!

ПЕРШІ ПОЧАТКИ ОРГАНІЗАЦІЇ.

Товариші й Товаришки!

В березні 1928 року скінчилось десять літ від того часу, як між українським трудовим населенням Канади започаткувалася велика робітничо-фермерська культурно-освітня організація — Тов. Український Робітничо-Фермерський Дім. Започаткувалася вона в нинішнім своїм осередку, у Вінніпегу, в добу тяжкого воєнного лихоліття, в добу великих переслідувань робітництва й фермерства — отже народилася в часі тяжкої боротьби для того, щоб тілий свій вік боротися за краще життя працюючих.

В першому місяці бурливого весня 1918 року заснувався у Вінніпегу перший відділ нашої великої організації, накреслюючи одночасно перші точки статута для майбутньої всескравової організації. Той-ж весни заклали він перші підвалини під нинішню нашу центральну інституцію, дав клич до всього українського робітництва Канади, щоб лучилося доклади неї.

Початок нашої організації був добрий, але не довго він тривав. Весна 1918 року була весною героїської визвольної боротьби й славних надій пра-

цюючих мас. Але за цим першими радісними вістунками насувала чорна хмара реакції і вже в осені 1918 року заборонено в Канаді українські і інші "чужинські" робітничі організації, замкнено уста нашої робітничої преси. Тоді то нашою першою одинокою відділовою не тільки заборонено було (як і всім іншим організаціям) розвинути намічену організаційну працю, але не тільки було йому навіть зібратися разом та порадитися, як би то докінчити будову своєї інституції, як би то накрести дах над друкарню, щоб не текло на машини.

Коли-ж проминули перші хвилі реакції, почала підводитися й ставати на ноги наша організація та почала вона продоповнювати собі шлях в гущу працюючих мас. Всюди по цій Канаді почали формуватися спершу драматичні гуртки, потім освітні, довкола них чимраз більше почали гуртуватися свідоміші робітничі елементи, ті, що прагнули кращого організованого життя. Ці гуртки почали все тісніше зв'язуватися з вінніпегським відділом, із своєю робітничою пресою, яка знову появилася у Вінніпегу.

ЗРІСТ ОРГАНІЗАЦІЇ Й РОЗГАЛУЖЕННЯ ЇЇ ПРАЦІ.

Кожного року число таких гуртків зростало. І хоч на початку будови Укр. Роб. Дому у Вінніпегу були такі товариші, що до справи цієї будови відносилися байдужно, або неприхильно, то не пройшло й пару років, як в різних місцевостях Канади українське робітництво почало будувати власні приміщення. Воно мусило це робити, коли хотіло організувати жити. Кожного року наші інституції зростали числом а довкола них зростала чисельність нашої організації.

Наша організація почала відбувати щорічні всескравові зїзди, на яких найсвідоміші її представники, робітники з фабрик, з майні, з ліса, з залізниць, з фарми — працювали дні й ночі над планами поширення й зміцнення своєї організації. З кожним роком праця Товариства Український Робітничо-Фермерський Дім (спершу Товаришества Український Робітничий Дім) все більше розгалужувалася. Створилася Жіноча Секція, потім Секція Молоді; майно, збудоване мазольною працею робітників старанно збирало до купи, централізовано й забезпечувалося будівничими домініальною інкорпорацією. Саму організацію переіменовано, і з робітничої — перетворено в справжню робітничо-фермерську організацію.

Нині, напередодні свого десятиріччя, наша організація охопила вже майже всі галузі громадянського життя. Поширивши свою організаційну діяльність по цій Канаді, наша організація дає про поширення освіти серед українських робітників і фермерів, про поглиблення їхньої свідомості, про навчання й примірне виховання їх дітей. Наша організація, будучи по своїй суті організацією неополітичною, дає однак завжди про справжнє класове виховання свого членства й всього українського робітництва й фермерства в Канаді. Наша організація дає про культурне й мистецьке виховання працюючих мас, поорганізувавши для цього при своїх інституціях драматичні співацькі гуртки, мандолінові й інші оркестри, плекаючи серед працюючих класичну й народну музику, пісню й танки. І чим далі — вона свою працю буде поширювати й поглиблювати та охоплювати все новіші галузі.

Всю-ж свою організаційну, освітню й культурно-мистецьку працю наша організація переводить під чисто класовими ключами, маючи на меті тільки одно: визволити працюючих як і з кігтів темноти й не-свідомості, так і з кігтів капіталістичного визиску.

ВЛАСНИМИ МОЗОЛЯМИ Й МІЗНАМИ.

Перед нами багато ще праці вперед. Те, що ми зробили до цього часу — це тільки початки. Наша організація, в порівнянні до числа українського населення в Канаді — мала ще. У нас освіта ще не тільки не поставлена на належну височину, але вона часто шукає стежки, щоб вийти нею на ширший шлях. Наше внутрішнє організаційне життя вимагає ще кращого впорядкування. Наші приміщення малі, наші школи не мають ще ні відповідних підручників, ні приладів, ні подостатком досвідчених вчителів. Наші драмспівгуртки і оркестри бажують ще багато кращого. Наша молодь при відділах Секції Молоді не впорядкувала ще свого організаційного життя. Ми це знаємо.

СПІЛЬНИМИ СИЛАМИ ПРОТИ ВОРОГА.

Товариші робітники й фермери, робітничі й фермерські!

Товариство Український Робітничо-Фермерський Дім десять літ бореться вже за вашу освіту, свідомість, за ваше краще життя! Воно десять літ бореться проти тої несправедливості й темноти, якою вас обмотують, в якій вас вмісно тримають, щоб вигідніше вас використувати та визискувати. Товариство Український Робітничо-Фермерський Дім вже десять літ пробиває дорогу до вас, кличе вас у свої ряди для боротьби за те, що вам правдо належить. І у своїй десятилітній завзятій праці воно багато в цьому успіло. Хоч вороги скажуть на нашу організацію зуби, клеветують на неї, доносять, очернюють її — то проте вони з нею не тільки чистяться, але самі у неї вчаться.

КОЛИ І ЯК ПЕРЕВЕСТИ СВЯТКУВАННЯ ЮВІЛЕЮ.

Товариші й Товаришки! Центральный Виконавчий Комітет Товариства Український Робітничо-Фермерський Дім на засіданні в середу, 15. лютого ухвалив, щоб всі наші організації, щоб всі читачі нашої преси гідно відсвяткували десятилітнє існування Товариства Український Робітничо-Фермерський Дім, щоб відсвяткувати його по цій Канаді в одні й ті самі дні.

Днями святкування десятих роковин Товариства Український Робітничо-Фермерський Дім Центральный Комітет проголосує — суботу, 17. березня й неділю, 18. березня 1928 року, тобто за місяць від нині. Ми кличемо всі наші відділи на місцях негайно розпочати

Але ми знаємо також, що все те, що ми до цього часу зробили — то зробили ми власними силами без великих вчених, без великих діячів, без крилатих фраз — ми, робітники від варстату, від біги й шуфлі, від плуга й сокири — ми за проводом своїх свідоміших товаришів зробили це власними мозолями й власними мізками.

Ми, поруч одної організації, поруч освітній — створили сильну запомогову організацію. Ми створили свою сильну робітничо-фермерську пресу. Ми у своїй праці, може на самі й не дуже доладні, не збочили з класового шляху. І на майбутнє не збочимо, бо маємо перед собою витичену мету, до якої шлях нам проклали найкращі вожді й вчителі міжнародного робітничого визвольного руху.

Та ще й другим кажуть брати з нас приклад, як треба працювати. Тільки завдяки освідломій праці нашої організації — з українським робітництвом і фермерством в Канаді навіть противники почали читатися як із справжніми культурними громадянами цієї країни, як з тими, що вміють оборонити свої справи.

То-ж нині, в десяти роковини існування Товариства Український Робітничо-Фермерський Дім, з подвійною енергією й завзяттям об'єднамо свої сили для доклади до нього, доклади його інституцій і з цілою силою вдармо на фронт темноти, не-свідомості, незорганізованості, й злочинної байдужності. Поборім цих споконвічних наших ворогів, а тоді перед нами відкриється широкий шлях до кращого життя.

підготовчу працю до вложення й проведення програми цього свята. Ми кличемо негайно поформувати для цього спеціальні ювілейні комітети з представників зарядів відділів ТУРФДім і його секцій, запровадивши до них також представників наших братніх організацій — Комуністичної Партії Канади й Робітничого Запомогового Товариства.

Ми кличемо змобілізувати для кращого влаштування цього свята всі наші мистецькі сили — драмспівгуртки, оркестри, гуртки танцюристів; призначити на ці дні промовців, які ясно представили-б працюючим ту працю й ті користі, які зробило для них Товариство Український Робітничо-Фермерський Дім!

Центральний Виконавчий Комітет дасть докладніші директиви щодо переведення цього ювілейного свята, а цим разом кличе відповідно до нього підготуватися. В суботу, 17. березня всі драмгуртки повинні виставити найкращі драми, які мають у своєму репертуарі. На павзах, головню на вступі повинні виступити промовці і в коротких словах пояснити значіння десятилітнього ювілею ТУРФДім.

В неділю по полудні всюди скликати масові мітинги, а де це не можливо, то хоч членські зібрання, на яких промовці повинні широко пояснити всю організаційну, освітню й культурно-мистецьку працю ТУРФ-

Дім і розказати про теперішній стан нашої організації. В неділю, 18. березня, вечером влаштувати візрцеві концерт-мітинги, в яких повинні взяти участь всі кращі музичні й співацькі сили організації й виступити промовці.

До дня десятилітнього ювілею Товариства Український Робітничо-Фермерський Дім ми видвигаємо ряд найважливіших ударних кличів, під якими треба переводити свято ювілею. Деякі з тих кличів треба старатися перевести в життя негайно, інші-ж перевести в життя в тягу ювілейного року до Десятого Всеукраїнського З'їзду Товариства Український Робітничо-Фермерський Дім.

НАШІ КЛИЧІ ДО ДЕСЯТИЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ Т-ВА УКР. РОБ.-ФАРМ. ДІМ.

Нашими ударними кличами з галузі матеріального забезпечення нашої організації є:

1. Сплатити довг центрального будинку друкарні й школи В.О.К. у Вінніпегу.
2. Сплатити довг будинків на місцях.
3. Зарегіструвати на домініальну інкорпорацію ТУРФДім всі ті будинки, які до цього часу ще не зареєстровані.
4. Встановити стабільний освітній фонд при Ц.В.К. ТУРФДім.
5. Забезпечити матеріально Вищий Освітній Курс, який зараз відбувається.
6. Забезпечити матеріально діточі школи на місцях.

Організаційна галузь:

1. Збільшити членство ТУРФДім приєднанням до нього тих робітників і фермерів, робітниць і фермерок, та їхньої молоді, які до цього часу стоять осторонь від організації.
2. Організувати нові відділи й товариства в тих місцевостях, в яких нема ще наших організацій.
3. Викоринити з наших організацій всякі непорозуміння й встановити справжню пролетарську солідарність і єдність.
4. Піднести активність членства, запровадити організаційну карність та правильний і рівномірний розподіл праці.
5. Встановити тісний зв'язок і товариське співробітництво між відділами сусідніх місцевостей та тісне співробітництво з братніми організаціями.
6. Встановити постійний зв'язок між відділами й прокоманди та Ц.В.К.

Освітньо-освідомлююча галузь:

1. Зміцнити в 1928 році неписьменність в організації.
2. Підвищити освіту й класову свідомість серед членства

через встановлення освітніх курсів, спільних читань, устроювання лекцій на різні теми і таке інше.

3. Виховати власних інструкторів, вчителів та заосмотрити ними всі діточі школи та підготувати групи для встановлення при нашій організації робітничого університету.

4. Зміцнити й поширити серед працюючих свою робітничо-фермерську пресу.

Культурно-мистецька галузь:

1. Зміцнити й підвищити якість драматичних і співацьких гуртків та мандолінових і інших оркестрів.
2. Повести рішучу боротьбу не за скількись, але за якість представлення.
3. Робітничо-фермерську сцену перетворити в трибуну культурного виховання працюючих, усунувши з неї "ковбасу і чарку" і замінивши її справжніми творами, по можливості соціального й робітничо-побутового змісту.
4. Встановити всюди при відділах кімнати-читальні та бібліотеки.
5. Звернути пильнішу увагу на музичне виховання молоді.
6. Запровадити у відділах Секції Молоді здоровий спорт, фізичні вправи, лекати серед них одночасно любов до пролетарського мистецтва й освідомлюючи її класово.

За Центральный Виконавчий-Комітет ТУРФДім,

Т. Пилипас, М. Шатульський, голова, секретар.

Відновляйте передплату на "Українські Робітничі Вісті"! Не забувайте також про пресовий фонд одинокої української робітничої газети в Канаді!

СПОГАДИ ДЖ. БРЕЙТА

(Оповідання) —

Цього дня я повинен був стати перед англійським судом. Мене обвинувачували в неймовірній кількості злочинів, що їх прекрасно сфабрикувала лондонська поліція і старанно записав мій слідчий.

Справжній же мій злочин полягав у тому, що я на багатолюдному мітингу водопроводників виголосив привітання моїм радянським товаришам.

Взявниця, до якої мене вкинули доброзвичайні Британці, була жахливим застінком, потім, брудним та задурливо смердючим.

Я сидів в окремій камері. Слідчий, що приходив до мене, умовляв мене "признатися" в злочинах, обіцяючи за це зменшити кару.

Я мовчав. Я не говорив ні слова, бо наперед знав, що мій процес хочуть перетворити у демонстрацію твердолобих і що мене так чи інакше чекає благородна англійська смерть.

В 11-тій годині мене вивели з в'язниці, посадили в темну, без вікон карету й повезли кудись на захід.

Поліція, що супроводила мене, сиділи по той бік щільно зачинених дверей і моя самотність у брудній собачій будці, — не являла собою нічого принадного.

Привезли мене на вулицю Гентріорі, де, як оповідають, жив відомий англійський бандит Джек Потрошитель.

Тепер на цій обдертій та зурбожій вулиці міститься секція королівського суду, перед якою я повинен був стати.

Мене ввели до величезної залі, яка була так переповнена народом, що поліція мусіла звільнити для мене дорогу своїми класичними дубинками.

Я сів на лаву підсудних. Від обторочня я ще раніш відомився, бо цим продажним цербером я вірю стільки, скільки й моїм тілоохоронцям — поліцаям.

Процес почався з запізнення. Представники королівського суду, — троє старих паралітиків, — заняли свої сидіжки місця.

Суддя запитав про мое прізвище, роки та місце народження.

Це я відповів. Алет коли він почав запитувати "по суті діла", — я категорично відмовився говорити. Стан був напружений. Суддя шептав щось прокуророві, перегортав кілька разів папку а паперами і закликав мене бути "розважливим".

Я мовчав. Тоді суддя ще раз шепнув щось прокуророві, крізь зуби процідив:

— Обвинувачений! Вам належить останнє слово. Я не вагався. Я висловив на столик, що стояв передо мною, обернувся обличчям до публіки й голосом, якого я сам не міг впізнати, — крикнув:

— Товариші! Передплачу-те найбільш поінформовану й найбільш поширену "Робітничу Газету Пролетар"!

Зал загулала в дикум захопленні і заплескала.

В цей час підбігли поліцаї. Моє дальше перебування в королівському суді стало надзвичайно небезпечним. І я, — як кажуть, — прокинувся.

Мих. Бондаренко.

ДЕСЯТИ ВЕСКРАВІЙ ЗІЗД Т-ВА УКР. РОБ.-ФАРМ. ДІМ, ЩО ВІДБУВСЯ 23.—24. СІЧНЯ В СІЛІ УКР. РОБ. ДОМУ У ВІННІПЕГУ.

Шевченко на допиті у київського губернатора. Це образок з фільму "Тарас Шевченко".